

Vandaag naar New York, volgende week in Berlijn en dan een maand op Bali. Steeds meer vijftigers kiezen voor een leven als digitale nomade. Omdat de kinderen uit huis zijn, de hypotheek is afbetaald of een baan hier niet meer gelukkig maakt.

TEKST: LISETTE WOUTERS | BEELD: ISTOCK, PRIVÉBEELD

Thuis is waar de laptop staat

Zo leeft een digitale nomade

Als freelancer kun je thuis gaan zitten, maar ook op het strand van Thailand

BESTEMMING ONBEKEND

Als de wereld aan je voeten ligt, waar begin je dan? De database *Nomadlist.com* biedt uitkomst. Die laat in één oogopslag per stad zien wat voor weer het er is, hoe hoog de kosten in levensonderhoud zijn, hoe goed het internet er is en wat je voor een ticket betaalt. Maar ook hoe vrouwvriendelijk de stad is, hoe schoon de lucht en hoe sprankelend het nachtleven.

Thuis is voor schrijver en spreker Esther Jacobs (1970) de plek waar haar laptop staat. Gisteren was het Bangkok, vandaag is ze in Miami en over een week vliegt ze naar Mallorca. Jacobs is niet op vakantie of op reis, dit is haar leven. Ze is een digitale nomade. Dat zijn ondernemers die hun werk over de hele wereld kunnen doen, omdat ze hun geld online verdienen. Als schrijver, webdesigner, coach of fotograaf hebben ze niet meer nodig dan een laptop en goede wifi om aan de slag te gaan. Ze zijn locatieafhankelijk en dat maakt de wereld hun kantoor. Een vaste basis hebben ze vaak niet meer, dus alles wat ze bezitten past in hun backpack.

Ook Jacobs heeft al jaren geen vast thuis meer. De afgelopen tien jaar woonde, werkte en reisde ze in meer dan honderd landen en verbleef ze nooit langer dan zes weken op een plek. Ze schreef er onder meer het *Handboek voor wereldburgers* over. Jacobs: "Toen ik hiermee begon was ik een pionier, maar de laatste jaren kom ik steeds meer mensen tegen die deze nomadische levensstijl omarmen."

Hoeveel van die reizende ondernemers er op dit moment precies zijn is niet bekend, want een digitale nomade registreert zich nergens. Een besloten Facebookgroep voor Nederlandse digitale nomaden telt ruim 300 leden. De Facebook groep *Digital nomads around the world* heeft ruim 57.000 leden.

"Er is geen definitie voor dé digitale nomade," legt Jacobs uit. "Veel backpackers met een laptop noemen zich zo, maar er zijn ook succesvolle ondernemers die deze levensstijl zo lang kunnen volhouden als ze willen. Daar zijn er in Nederland misschien een paar hon-

derd van, en wereldwijd enkele tienduizenden, schat ik."

Skypecontact

Hoe komt het dat zoveel mensen in deze tijd hun koffers pakken? Ten eerste zijn we een stuk mobieler geworden. "Lange tijd werden we door werk, relaties en bezit aan één locatie gebonden. Die elementen zijn nu allemaal in beweging," merkt trendonderzoeker Bodil Jurg op. De traditionele kantoorbaan waarbij je fysiek aanwezig moet zijn, is beetje bij beetje aan het verdwijnen en het aantal freelancers en zzp'ers groeit. Laptops worden lichter, er is bijna overal ter wereld goed internet en online tools zoals Skype, Whatsapp en Google Drive maken het mogelijk om vlekkeloos samen te werken met mensen aan de andere kant van de wereld. Dan kun je als freelancer thuis aan de keukentafel gaan zitten, maar ook in een koffietentje in Berlijn of... voor je camperbusje aan het strand in Mexico.

Diezelfde technologie maakt het veel gemakkelijker om relaties met familie en vrienden op afstand te onderhouden. "Een skype-gesprek voelt misschien niet hetzelfde als een avondje samen op de bank," zegt Jurg, "maar we erkennen het tegenwoordig wel als contact. Bovendien is er een groeiende groep alleenstaanden, die zijn nog minder aan thuis gebonden."

De rol van het huis zelf verandert ook. In plaats van bezit draait het de laatste jaren steeds vaker om toegang. Via online platformen wordt er meer en meer geleend, gedeeld en gehuurd. Wie geen auto heeft, kan die ►

Ellen de Dreu (1967) had een succesvol trainingsbureau toen ze in januari 2015 besloot om met een camper door Europa te gaan reizen.

"Ik werkte hard en verdiende veel geld, toch voelde ik me leeg en doelloos. In de zomer van 2014 had ik zes weken door Frankrijk gezworven in een camper. Ik genoot zo van de natuur, de vogels en de vrijheid dat ik meer wilde. Op 25 januari 2015 trok ik met mijn camper de wereld in. Vandaaruit zette ik mijn werk als businesscoach voort op mijn laptop. Ik vond het doodeng om mijn huis, spullen, vrienden en klanten in Nederland los te laten, maar nu zou ik niet meer anders willen. Mijn leven is zoveel leuker dan vroeger. Hoe mijn toekomst er nu uit ziet, weet ik niet. De reis is het doel, ik volg het moment. Net toen ik het camperleven even zat was, kwam er een huisje in een natuurgebied vlak bij het Spaanse Tarifa op mijn pad. Over een jaar zou ik in Zuid-Amerika kunnen zijn, op Bali of nog steeds in Tarifa. De behoefte om terug naar Nederland te gaan, voel ik in elk geval niet."

'Ik vond het doodeng om mijn huis, vrienden en klanten los te laten'

'Met een busje reisde ik twee jaar door de outback van Australië'

Marcel Baaijens (1956) verruilde in 2015 zijn werk als kunstdocent voor een vrij leven als digitale nomade.

"Ik voel me op veel plekken thuis. Vandaag kom ik aan in Parijs, over twee dagen reis ik door naar Griekenland en daarna weet ik het nog niet. Ik heb mijn hele leven veel gereisd, maar de stap naar een leven als digitale nomade zette ik op 5 mei 2015. Een paar jaar daarvoor was ik heel ziek geworden, ik bleek kwikvergiftiging te hebben. De genezing was een lang proces waardoor ik mijn werk als kunstdocent niet kon volhouden. Ik zegde mijn baan op en blies een oud project nieuw leven in: *sitdance*. Een bewegingsprogramma voor bejaarden in verzorgings- en tehuisen; activiteitenbegeleiders kunnen het downloaden of op dvd kopen. Daardoor ben ik niet aan één locatie gebonden. Ik kocht een busje, waarmee ik twee jaar door de outback van Australië heb gereisd. Sinds april 2017 werk ik aan een nieuw programma, daarvoor reis ik door Europa. Zonder busje. Ik overnacht nu bij vrienden, familie of in hotels. Hoe de toekomst eruit ziet weet ik niet, ik blijf zeker nog wel een paar jaar nomadisch leven." ►

‘In een derde-wereldland heb ik minder geld nodig om rond te komen’

Jeanette Slagt (1961) – online onder pseudoniem JC op Leavingholland.com – koos voor een nomadisch bestaan nadat ze op haar werk werd wegbezuinigd.

“Het UWV gaf me op mijn 52ste geen nieuwe kansen op een baan, zzp’er worden was in hun ogen mijn enige optie. Ik realiseerde me dat ik in een derdewereldland minder geld nodig zou hebben om rond te komen, dus ik besloot een nieuwe start te maken. Op mijn 54ste verkocht ik alles wat ik had en verliet ik Nederland met een backpack van 40 liter en een restje spaargeld. Natuurlijk was het eng om zo’n zwervend bestaan te beginnen, maar al snel genoot ik met volle teugen. Op dit moment ben ik in de Filipijnen, ik heb hier een motor gekocht zodat ik de vrijheid heb om rond te reizen. Ik besteed gemiddeld vier uur per dag aan mijn website, Facebook-pagina en Youtube-kanaal als schrijver, adviseur en social media-manager. De rest van de dag rijd ik op mijn motor, lig ik in de hangmat, geniet ik van mooie stranden en lunch ik bij eenvoudige eethuisjes. Ik heb net besloten om een paar maanden op het eiland Mindoro te blijven voordat ik verder reis naar het noorden. Zo leef ik met de dag. Thuis is waar ik mijn motor parkeer.”

van de buurman lenen via Snappcar en wie geen huis heeft, kan bij een ander overnachten via Airbnb.

Ultieme vrijheid

Al die nieuwe mogelijkheden zetten ons aan het denken: hoe wil ik mijn leven inrichten? “We zijn de afgelopen jaren veel meer bezig met geluk,” zegt Clara den Boer die zich als psycholoog veel met dit thema bezighoudt. Waren er dertig jaar geleden zo’n drie wetenschappelijke artikelen over geluk, nu is er een *world database of happiness* waar duizenden artikelen over dit onderwerp in zitten. Den Boer: “Tien jaar geleden waren de meeste mensen gefocust op veiligheid en zekerheid, het bespreken van geluk was iets voor geitenwollensokkentypes. Nu daar meer ruimte voor komt, vraagt een groeiend aantal mensen zich af wat zij nou werkelijk belangrijk vinden in het leven. Daardoor zijn waarden als vrijheid, tijd, beleving en ervaring belangrijker geworden.” Digitale nomaden zitten aan het uiterste van dat spectrum, zij doorbreken alle kaders en kiezen voor de ultieme vrijheid. Richtingaanwijzers, noemt Den Boer hen. “Zij laten zien dat je eigenlijk helemaal geen huis, spullen of zekerheid nodig hebt om gelukkig te zijn.”

Grenzen opzoeken

Waar we een digitale nomade tien jaar geleden nog zouden hebben bestempeld als een outcast of zwerver, kijken we nu steeds meer met verlangen naar die vrije levensstijl. Die verschuiving is Jacobs ook opgevallen. “Vroeger werd er gezegd: ‘Die Esther doet maar wat, wanneer gaat ze nou eens settelen?’ Nu wordt er gezegd: ‘De ene week op Curaçao, de andere week in Spanje, dat zou ik ook wel willen.’ Vrijheid is een nieuw statussymbool aan het worden.” Die vrijheid spreekt een diverse doelgroep aan, waaronder zeker ook de babyboomgeneratie. “Een groep die eigenlijk altijd goed is geweest in het doorbreken van kaders en het opzoeken van grenzen,” merkt Jurg op. Ze noemt de liefdesrevolutie, de protesten, de ontzuiling, de dienstplichtweigeren en de flower power. “Nu de kinde-

Je hebt geen spullen of zekerheid nodig om gelukkig te zijn

ren uit huis zijn en ze wat geld te besteden hebben, gaan steeds meer vijftigers en zestigers op onderzoek uit. Ze vragen zich af: wat ga ik maken van mijn leven nu de opties weer open liggen? Hebben we dit grote huis nog wel nodig? Wil ik dit werk nog wel doen?”

Papierwerk

Dat betekent niet dat iedereen voor de levensstijl van Jacobs zal kiezen. “Wat voor mij een droom is kan voor de ander een nachtmerrie zijn,” weet ze. Een eigen onderneming is hard werken en je bent altijd ver weg van familie en vrienden. Bij papierwerk zoals verzekeringen en belastingen komt een hoop geregeld kijken, want de wet houdt geen rekening met Nederlanders die geen vaste verblijfplaats hebben. “Onderschat ook niet hoe vermoeiend het is om constant van locatie te wisselen,” zegt Jacobs.

Toch is het wel interessant om te kijken wat je van digitale nomaden kunt leren. We zijn snel geneigd te denken: prachtig dat zij dat doen, maar het is niks voor mij. Volgens Den

Boer is het interessanter om te kijken wat je er zelf mee kan. “Roep het jaloezie of verlangen bij je op? Dan heb je misschien ook behoefte aan meer vrijheid. Je hoeft niet meteen het roer om te gooien, een kleine stap kan ook al veel veranderen. Misschien kun je je maandlasten verlagen door kleiner te gaan wonen of kun je meer vrijheid creëren in je werk door niet meer te vergaderen in een hok van vier bij vier, maar buiten in een mooie tuin.” ■

GRIJS GEBIED

Digitale nomaden lopen tegen veel vragen aan. Bijvoorbeeld: waar vraag je een nieuw paspoort aan, welke adres geef je op aan de verzekering, de bank en de KVK, en waar betaal je belasting? Ze bevinden zich in een grijs gebied, want de wet houdt geen rekening met Nederlanders die geen vaste verblijfplaats hebben. Esther Jacobs heeft als pionier veel van zulke barrières overwonnen. De kennis en ervaring die ze heeft opgedaan, deelt ze in het *Handboek voor wereldburgers*, € 20

Op Zin.nl/digitalenomaden vindt u meer inspiratie.